

Anarcho-Biblioteka
Dobry pieróg to wywrotowy pieróg

Bolszewickie represje wobec anarchistów w Wołogdzie

**Krótką relacją z bolszewickich represji wobec ruchu
anarchistycznego w Wołogdzie w latach bezpośrednio po
rewolucji rosyjskiej 1917 r.**

Nick Heath

Nick Heath
Bolszewickie represje wobec anarchistów w Wołogdzie
Krótką relacją z bolszewickich represji wobec ruchu anarchistycznego w
Wołogdzie w latach bezpośrednio po rewolucji rosyjskiej 1917 r.

161crew.bzzz.net
tłumaczenie KaNaKo, redakcja Petros

pl.anarchistlibraries.net

W kwietniu 1918 roku z Moskwy przyszedł telegram o wystąpieniach anarchistów. W tym czasie anarchiści w Wołogdzie stali się bezczelni. Zajęli budynek hotelu „Europa”, wyposażyli go w karabiny maszynowe... Zamienili go w prawie niepokonaną twierdzę. Wielu z nich okazało się pochodzić z Piotrogradu. Czerwona Gwardia otrzymała rozkaz od gubernialnego komitetu wykonawczego, aby za wszelką cenę rozbroić anarchistów. Zadanie to zostało wykonane w ciągu jednej nocy. Czerwona Gwardia musiała zmagać się z tak zwanymi „agresywnymi” grupami anarchistów, którzy wracali z frontu z dawnej armii. Jeden z tych oddziałów, który przybył z Jarosławia do Wołogdy, był dobrze uzbrojony, miał nawet kilka dużych dział. Anarchiści chwyтали wszystko, co wpadło im w ręce. Aby uniemożliwić im organizowanie zamieszek w Wołogdzie, Czerwona Gwardia i pułk lotewski umiejętnie manewrowały oddziałem anarchistów.

K. P. Juszkow „Z rewolucyjnej przeszłości Wołogdy. Za władzę Sowietów: Wspomnienia bolszewików z Wołogdy”. Wołogda, 1957. s.26.

Mamy dostęp do wystarczającej ilości informacji w języku angielskim na temat represji w kwietniu 1918 r. przeciwko anarchistom w Moskwie i w mniejszym stopniu w Piotrogradzie. Mniej jest informacji na temat bolszewickich represji wobec anarchistów w innych ośrodkach miejskich w tym samym czasie, takich jak Carycyn i Wołogda. W tym artykule chcę rzucić nieco światła na represje w Wołogdzie.

Anarchiści w regionie Wołogdy (gubernie: Wołogodzka, Północno-Dwińska, Czerepowiecka) rozpoczęli swoją działalność w 1917 roku. Pierwsze grupy anarchistyczne powstały w fabryce artyleryjskiej Suchona w Wołogdzie, gdzie pracownikiem był anarchista Aleksander Dymitrowicz Fiedorow, (znany w ruchu anarchistycznym jako Aleksiej lub Robotnik Aleksiej). Fiedorow, urodzony w 1883 roku, często przemawiał na wiecach i był liderem w tworzeniu ruchu anarchistycznego w Wołogdzie. Michał Wietoszkina opisał Fiedorowa w swoich wspomnieniach jako „bardzo hałaśliwego i aktywnego robotnika”.

Północna Federacja Anarchistów powstała w 1918 roku i zajęła Hotel Passage przy ulicy Obhukowskiej 57. Miała 350 aktywnych zwolenników. Na jej transparentach widniały slogany: „Ani boga, ani pana! Duch zniszczenia jest duchem stworzenia. Niech przyszłość obfituje!” Federacja postanowiła wydawać gazetę „Przyszłość”, której redaktorem był Fiedorow.

- Kubsasow, A. L. Nadzwyczajna komisja do spraw walki z kontrrewolucyjnymi i opozycyjnymi partiami politycznymi na europejskiej północy Rosji (1918-1922).

Chłopów Północy i Związku Plantatorów Zbóż mające na celu szerzenie idei anarchistycznych wśród chłopów.

23 marca Fiedorow, Sołncew i Suchow zostali aresztowani przez Czeke. Która skonfiskowała duże ilości czcionek drukarskich, maszynę do pisania, ulotki i egzemplarze „Walki”. 1 maja 1920 roku Fiedorow został skazany na karę obozu do końca wojny domowej.

W miesięcznym przeglądzie OGPU (nowa nazwa Czeke) donosiła w 1922 roku, że: „W guberniach Archangielskiej i Północno-Dwińskiej we wsiach, gdzie prowadzona jest agitacja przeciwko wprowadzeniu podatku w naturze (Wołogda, Irkuck i Gubernia Primorska), miała miejsce tajna działalność prowadzona przez zesłańców-anarchistów. W guberni wołogodzkiej wśród chłopów rozprzestrzeniają się odezwy i planuje się utworzenie chłopskiego związku zawodowego”.

Fiedorow został ponownie aresztowany 21 listopada 1921 roku i skazany na dwa lata w izolacie politycznej. Ponownie aresztowany w 1925 roku, w lipcu skazany na 3 lata. W grudniu 1927 roku zwrócił się do wołogodzkiego komitetu Partii Komunistycznej z listem otwartym, w którym wyrzekł się swojej wcześniejszej walki politycznej i publicznie potępił anarchizm. W rezultacie został przedterminowo zwolniony.

Czy było to wynikiem złamania jego ducha, czy też podstępem, pozostaje kwestią dyskusyjną. Dziewięć lat później został ponownie aresztowany i zniknął w obozach bez dalszego śladu, najprawdopodobniej ginąc w masowych egzekucjach anarchistów pod koniec lat 30.

Uwaga: Innym anarchistą z Wołogdy był Aleksander Iwanowicz Łodygin, urodzony w Wołogdzie 1 listopada 1885 roku. Został anarchistą w 1917 roku i brał aktywny udział w ruchu w Wołogdzie. Aresztowany w 1938 roku zmarł około 1940 roku.

Źródła:

- Historia miasta Wołogda; Federacja Anarchistyczna.
- Hotel Passage, Wołogda.
- Panow, L. Kiedy gmach dyktatury był jeszcze w budowie: anarchiści w Wołogdzie.

ście Kasimow, powiat Kasimowski w obwodzie rizańskim i skazany 6 lutego na 10 lat łagrów, gdzie prawdopodobnie zginął.

Pierwszy numer ukazał się 10 kwietnia. Planowano wydawać ją dwa razy w tygodniu, ale z powodów, które zostaną opisane poniżej, ukazało się tylko kilka numerów.

Hotel zajmowany przez anarchistów był silnie ufortyfikowany, a wokół budynku rozmieszczono szereg dział i karabinów maszynowych. Anarchiści zgromadzili w budynku duży zbiór literatury oraz utworzyli uzbrojoną jednostkę o nazwie Anarcho-Proletariacki Regiment Towarzysza Bakunina.

Wołogda była głównym węzłem kolejowym, więc wkrótce miejscowi anarchiści zostali wzmocnieni przez innych z Piotrogradu, Jarosławia i Galicza, zwiększając liczbę anarchistów w mieście do dziewięćset. 20 marca kolejny oddział anarchokomunistów przybył do Wołogdy i zajął hotel Europa.

Trzy tygodnie później gazety w Wołogdzie donosiły: „Kilka dni temu do naszego miasta przybył oddział anarchistów z Kronsztadu w liczbie 20 osób. Za nimi przybyły dwa kolejne oddziały w liczbie 52 i 200 osób”... Ale już w lutym tego samego roku miało miejsce złowieszcze wydarzenie – aresztowanie sześciu anarchistów pod przywództwem W. I. Czernowa. Zostali oni aresztowani i uwięzieni na dwa dni, po czym zostali zwolnieni po podpisaniu zobowiązania, że nie będą podejmować działań zbrojnych przeciwko władzy radzieckiej.

Po ataku na moskiewskich anarchistów w nocy z 11 na 12 kwietnia, 15 kwietnia wydano rozkaz zaatakowania anarchistów w Wołogdzie. Operacją kierował szef miejscowej Czeke, P. N. Aleksandrow. 8. pułk łotewski, wchodzący w skład garnizonu w Wołogdzie, otoczył hotel Europa o 5 rano.

Po krótkim ostrzale z karabinów maszynowych nastąpił atak. Anarchiści zostali zaskoczeni i zdecydowali się poddać. Zarekwirowano czterdzieści karabinów, dwieście naboju, dziesięć granatów ręcznych, kilka karabinów maszynowych i sześć granatów piroksylinowych. Aresztowano około stu anarchistów, w tym Fiedorowa. W hotelu Passage schwytano anarchistę M. Sobielewa i skonfiskowano mu kilka granatów ręcznych i rewolwer.

Sekretarz ambasady francuskiej, hrabia Louis de Robien, który był w tym czasie w Wołogdzie, napisał pochlebnie w swoim dzienniku: „Walka toczyła się na ulicach, a nawet na dworcu, a Sowietci aresztowali grupę anarchistów, ukrywających się w niektórych domach i wagonach kolejowych [...]”.

Operacja przeciwko anarchistom, której byliśmy świadkami tutaj, miała miejsce również w innych rosyjskich miastach, zwłaszcza w Moskwie [...] Nadszedł czas, aby coś zrobić, ponieważ anarchiści terroryzowali ludność, zajmowali domy, wypędzali lokatorów i przywłaszczali sobie wszystko, co

chcieli [...] Konieczne było zastosowanie siły”.

Anarchistom aresztowanym w „Europie” kazano opuścić Wołogdę w ciągu 24 godzin.

Północna Federacja Anarchistów zażądała od Komitetu Wykonawczego Sowietu w Wołogdzie wyjaśnienia, dlaczego taka akcja miała miejsce. Przewodniczący komitetu wykonawczego Sz. Z. Eliawa i P. N. Aleksandrow wyjaśnili, że otrzymano informację, że anarchiści zamierzają wysadzić sówiet w powietrze, ponadto otrzymano raporty z Piotrogradu, że wśród anarchistów są elementy kryminalne. Ponieważ te zarzuty okazały się całkowicie fałszywe, wszyscy aresztowani zostali zwolnieni.

Na spotkaniu, które nastąpiło później, anarchiści oskarżyli bolszewików o uzurpację władzy i zdradę sprawy rewolucji, i odwołali swoich przedstawicieli ze wszystkich sowieckich instytucji.

W drugim numerze „Przyszłości” Fiedorow ostro zaprotestował przeciwko akcji, pisząc: „Po zapoznaniu się z obecną sytuacją anarchiści Federacji Północnej doszli do przekonania, że **prawdziwa władza sowiecka nie jest władzą robotników i chłopów**” oraz że „dyktatura partii bolszewickiej ogłosiła niekontrolowany terror, który w dużym stopniu sparaliżował całe polityczne i ekonomiczne życie kraju [...] Władze skompromitowały się tak bardzo, że żaden anarchista nie jest w stanie mieć nic wspólnego z byłymi przyciaciami, którzy teraz są zdrajcami”.

Po tym ukazały się jeszcze dwa numery „Przyszłości”, następnie zakazanej przez władze sowieckie, a w czerwcu 1918 roku jeden numer gazety „Świt Anarchii”. W lipcu 1918 roku Fiedorow przemawiał na wiecu w Głównych Warsztatach Kolejowych, gdzie ostro krytykował rząd sowiecki, domagał się zakończenia wojny domowej i przywrócenia swobód.

W odpowiedzi przewodniczący Wojewódzkiego Komitetu Wykonawczego Michał Wietoszkina wysłał list do Czeka z żądaniem aresztowania Fiedorowa. Przy aresztowaniu Fiedorow podał fałszywe nazwisko i uciekł z miasta. Poszukiwania go zakończyły się w lutym 1919 roku wraz z amnestią ogłoszoną w rocznicę rewolucji.

W międzyczasie Fiedorow był delegatem Wołogdy na kongresie Północnej Federacji Grup Anarchistycznych, który odbył się w Briańsku w dniach 6-11 sierpnia 1918 roku. Powiedział on, że anarchiści mieli wielki wpływ w warsztatach kolejowych, że idee anarchistyczne były popularne wśród robotników i chłopów, ale brak sił teoretycznych hamował postęp anarchizmu w Wołogdzie.

W celu nawiązania stosunków z anarchistami w Wiatce, Galiczu, Czerepowcu itd. do Wołogdy przybył uzbrojony anarchistyczny oddział partyzancki, który przyłączył się do lokalnej organizacji i został poproszony o powstrzymanie się od konfiskat i rekwizycji. Fiedorow skomentował również bolszewicki atak na hotel „Europa”, mówiąc, że wskutek ataku biblioteka i sala klubowa zostały poważnie uszkodzone.

Przybycie wykładowcy „v. V” (Wolf Gordin?) do Wołogdy także przyczyniło się do wzmocnienia anarchizmu. Po jego wyjeździe robotnicy często pytali, kiedy wróci. Teraz z powodu represji niemożliwe było organizowanie spotkań i wykładów, a „Przyszłość” została zamknięta przez władze.

Praca organizacyjna podupadała, stąd potrzeba wysyłania anarchistycznych wykładowców do Wołogdy. Fiedorow skomentował również rosnącą popularność anarchizmu wśród chłopów. Wspomniał o powstaniu chłopskim na obszarze siedmiu miejscowości w obwodzie czerepowieckim przeciwko mobilizacji wojskowej i konfiskacie koni. Do stłumienia powstania wysłano dwa pułki żołnierzy Armii Czerwonej, spalono całe wsie, a chłopów ostrzeliwano z dział i rozstrzeliwano. Próbowano założyć rolniczą komunę, która dostarczałaby żywność pracownikom kolei, ale to się nie udało.

W styczniu 1919 r. inna anarchistyczna komuna rolnicza założona w pobliżu Wołogdy została natychmiast rozbita przez władze sowieckie.

Latem 1919 roku, według miejscowego czekisty Nikołaja Sinicyna, na stację w Wołogdzie przybył pociąg pełen anarchistycznych marynarzy. Otoczeni przez bolszewików marynarze odmówili negocjacji i zagrozili ostrzelaniem stacji z karabinów maszynowych. Pozwolono im jechać dalej wzdłuż linii kolejowej.

Sinicyn relacjonuje: „Pamiętam, że na większości wagonów wypisane były anarchistyczne hasła, a w jednym z wagonów do drzwi przymocowany był czarny sztandar anarchistów z czaszką i skrzyżowanymi piszczelami”. Wspomina również, że oddzielne grupy anarchistów zostały rozbrojone także w Wielkim Ustiugu, Czerepowcu i wśród studentów w Totmie.

Fiedorow wrócił do Wołogdy w 1920 roku. Mieszkał przy ulicy Kabylińskiej 3 (obecnie ulica Klary Zetkin). Mieścił się tam klub anarchistyczny i biblioteka. Założono podziemną drukarnię i Fiedorow wraz z N.A. Sołncewem¹ i M.P. Suchowem zaczęli publikować „Walkę” i próbowali stworzyć grupy Związku

¹ Nikołaj Aleksandrowicz Sołncew. Urodził się w Wołogdzie w 1893 roku. Pracownik rady. Anarchista-komunista. Skazany na 3 lata Syberii w 1922 roku. W 1926 roku mieszkał w Tule, gdzie został ponownie aresztowany i skazany na 3 lata. W 1941 roku został aresztowany w mie-